

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247463

การฟ้องคดีในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 157

THE PROSECUTION OF AN OFFENSE UNDER THE PENAL CODE
SECTION 157

คาริน บุญมาเลิศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2554

600252480

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

247463

การป้องกันความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 157

ดาริน บุญมาเลิศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2554

THE PROSECUTION OF AN OFFENSE UNDER THE PENAL CODE

SECTION 157

DARIN BOONMALERD

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2011

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การฟ้องคดีในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

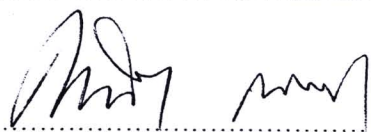
เสนอโดย ดาริน บุญมาเลิศ

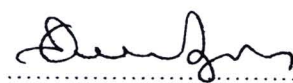
สาขาวิชา นิติศาสตร์ หมวดวิชา กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

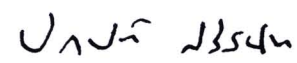
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต

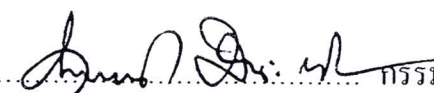
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ ดร.ปกป้อง ศรีสนิท

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นกร)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(อาจารย์ ดร.ปกป้อง ศรีสนิท)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา จิตรน้อมรัตน์)

วันที่ 3 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2564

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การฟ้องคดีในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157
ชื่อผู้เขียน	คาริน บุญมาเลิศ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปกป้อง ศรีสนิท
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

247463

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการฟ้องคดีในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 เนื่องจากในปัจจุบันมีผู้ไม่สุจริตอาศัยช่องว่างของกฎหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 28 ที่เปิดโอกาสให้ทั้งพนักงานอัยการและผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาลได้ กระทำการฟ้องคดีในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 เพื่อกลั่นแกล้งเจ้าพนักงานในเรื่องของการปฏิบัติหน้าที่เพิ่มขึ้นทุกวันและดูจะหาข้อบกพร่องได้มากยิ่งขึ้น การศึกษาในครั้งนี้เน้นศึกษาการฟ้องคดีอาญา แนวทางการบังคับใช้และการตีความกฎหมายในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 โดยมีการรวบรวมแนวคิดและทฤษฎี คำพิพากษาศาลฎีกา แนวคิดของนักนิติศาสตร์ไทย จากคำরাภาษาไทยและต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงความชัดเจนของบทบัญญัติในมาตรา 157 เพื่อนำไปสู่การฟ้องคดีในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 อย่างถูกต้องเหมาะสมและเพื่อนำมาประกอบการวิจัยต่อไป

ผลของการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญของการฟ้องคดีในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 อย่างไม่มีขอบเขตจำกัดนั้นน่าจะมาจากการบังคับใช้และการตีความกฎหมายในมาตรา 157 ที่ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเจตนารมณ์เดิมอย่างมาก ซึ่งจากเดิมที่เป็นลงโทษการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่เอาเรื่องส่วนตัวเข้ามาพัวพันกับการปฏิบัติหน้าที่ กลั้กลายเป็นการขยายการใช้และการตีความตามมาตรา 157 ให้ไปเอาผิดกับเจ้าพนักงานในหลายๆ กรณีที่เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายต่างๆ ไป หรือขยายไปเอาผิดกับการตีความกฎหมายโดยคลาดเคลื่อนของเจ้าพนักงาน ซึ่งเจ้าพนักงานต้องเผชิญกับความรับผิดชอบทางอาญาที่มีโทษจำคุกและเป็นโทษที่รุนแรงกว่าความรับผิดชอบทางแพ่ง ส่งผลให้เจ้าพนักงานไม่กล้าปฏิบัติตามหน้าที่หรือไม่กล้าที่จะใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติหน้าที่เพราะเกรงว่าจะถูกฟ้องดำเนินคดีตามมาตรา 157 และหากยังคงเป็นเช่นนี้ต่อไปอาจส่งผลกระทบต่อสังคมไทยและระบบการบริหารราชการแผ่นดินได้ในที่สุด จากการศึกษาพบว่าหลายคนที่มีการฟ้องคดีในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 โดยเกิดจากความเข้าใจผิดคิดว่าสามารถฟ้องเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่นั้นๆ ได้หรือเกิดจากกรณี

247463

เจ้าพนักงานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้สมความประสงค์ของตนได้ ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า การกระทำที่จะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 นั้นควรเป็นกรณีที่เจ้าพนักงานมีเจตนา กลั่นแกล้งประชาชนหรือผู้หนึ่งผู้ใดด้วย มิใช่ว่าทุกการกระทำของเจ้าพนักงานต้องเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 เสมอไป ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการฟ้องคดีไปในทางที่มีชอบ และเพื่อเป็นเกราะคุ้มกันเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต จึงสมควรที่จะต้องมีการตีความกฎหมายในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 ให้มีขอบเขตที่ชัดเจนตรงตามเจตนารมณ์และที่มาของกฎหมายให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอุดช่องว่างของกฎหมายในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 ที่กำลังเป็นปัญหาอย่างมากในปัจจุบันให้หมดสิ้นไป

Thesis Title	The prosecution of an offense under the Penal Code Section 157
Name	Ms. Darin Boonmalerd
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.Udom Rathaamarit
Co-Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Pokpong Srisanit
Department	Law
Academic Year	2010

ABSTRACT

247463

This thesis have a purpose for the problem to study, about the prosecution of an offense under the Penal Code, Section 157. As in present have person dishonest use space of the law under the code of criminal procedure, section 28 at open the chance for prosecutor and injured person have power prosecute to the court. Prosecute an offense under Penal Code, Section 157. To officials libel, about duties more every day and the view no principles more every day. This study emphasize prosecution of criminal case, the enforcement and interpretation of the law offense under the Penal Code, Section 157. By have included the concept and theories, court decisions, legal concepts from thai textbooks and foreign textbooks, For study and analysis into clarity of the Penal Code, Section 157. To lead the prosecution of an offense under the Penal Code, Section 157, which an appropriately and attributed to the diagnosis.

The outcome of the study found that important factors of an offense under the Penal Code, Section 157. Without limitation come from law enforcement and interpretation of the law for an offense under the Penal Code, Section 157. At present has changed from its original very much. The original at punishment the work of government officials. To be the case on their own into the workings. However, expanding the use and interpretation of the law Section 157, To condone the officers in many cases of practical functions without lawful general or expand to punishment about interpretation an error of state officers. The state officers fall into the criminal liability with imprisonment and penalty more severe civil liability. A result, state officials did not dare perform or did not dare use discretion in the duties because fear of litigation under Section 157. And if it would be like this may impact on Thai society and the State Administration as well. The study found that many cases of prosecution of an offense under the Penal Code, Section 157. The misunderstanding arises from the idea that can sue officials who perform such duties. Or officers

247463

can not perform duties for the purpose of their. The author is of the opinion that Actions to be an offense under Penal Code Section 157. Should be the case that government officials deliberately persecute people and any person. It is not that all actions of government officials must be an offense under Penal Code Section 157. In order to prevent the prosecution in a way that is unlawful, and to protect the government officials who perform duties in good faith. Therefore to require a legal interpretation of an offense under the Penal Code Section 157 to have a clear boundary to meet the intention. And sources of law, than it is in the present, In order, to gap of the law for an offense under the Penal Code Section 157 that are especially problematic in the current depletion.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์จนกระทั่งเป็นรูปเล่มได้เพราะผู้เขียนได้รับความเมตตากรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมทั้งตลอดเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำแนะนำ แก่ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด รวมทั้งอาจารย์ ดร.ปกป้อง ศรีสนิท ที่รับเป็นทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และยังเมตตาผู้เขียนอย่างมาก โดยมอบบทความทางวิชาการของท่านอาจารย์ที่ทรงคุณค่าทางการศึกษาเพื่อนำมาประกอบการวินิจฉัยครั้งนี้ และด้วยความเมตตากรุณาของท่านอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่าน ทำให้ผู้เขียนเกิดความเข้าใจถึงแก่นแท้ของเรื่อง สามารถมองเห็นปัญหาในทุกประเด็นที่ต้องการศึกษาวิจัย นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นกร ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำในเชิงวิชาการที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตลอดจนถึงแนะนำและให้ข้อสังเกตต่างๆ ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ที่กรุณาสละเวลารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนถึงคำแนะนำจนทำให้เห็นมุมมองใหม่ๆ ทางด้านกฎหมายอาญา

นอกจากนี้ ผู้เขียนต้องขอขอบพระคุณ คุณพ่อที่ล่วงลับไปแล้วซึ่งเป็นแรงบันดาลใจที่สำคัญอย่างมากต่อการเรียน คุณแม่ที่ปัจจุบันเป็นทั้งพ่อและแม่และคอยให้กำลังใจตลอดเวลา บุคคลในครอบครัว เพื่อนๆ ทุกคน โดยเฉพาะน้องพอ พ็อร์ หงอิงที่ช่วยเหลือในการหาข้อมูลและคอยเป็นกำลังใจเสมอมา ตลอดจนถึงเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงและสำเร็จการศึกษาด้วยดี

ประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิตาคุณแก่บิดามารดา คณาจารย์ รวมไปถึงทุกท่านที่มีพระคุณและไม่ตรีจิตแก่ผู้เขียน ส่วนความบกพร่องไม่สมบูรณ์ใดของวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

คาริน บุญมาเลิศ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ซ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2. หลักการดำเนินคดีอาญา หลักการตีความกฎหมายอาญา	
และสิทธิการฟ้องคดีในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157.....	5
2.1 หลักการดำเนินคดีอาญา.....	5
2.1.1 หลักการดำเนินคดีอาญาโดยผู้เสียหาย.....	6
2.1.2 หลักการดำเนินคดีอาญาโดยประชาชน.....	6
2.1.3 หลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ.....	9
2.2 หลักการตีความกฎหมายอาญา.....	10
2.2.1 หลักเกณฑ์การตีความกฎหมายอาญา.....	11
2.2.2 การตีความกฎหมายอาญาในประเทศไทย.....	14
2.2.3 แนวความคิดการตีความกฎหมายอาญาในต่างประเทศ.....	16
2.2.4 หลักการตีความกฎหมายอาญาตามแนวคิดของนักนิติศาสตร์ไทย.....	19
2.3 สิทธิการฟ้องคดีในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157.....	25
2.3.1 แนวความคิดพื้นฐานของการฟ้องคดีในความผิด	
ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157.....	25
2.3.2 องค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157.....	27
2.3.3 คุณธรรมทางกฎหมาย.....	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.4 ประวัติการฟ้องคดีเกี่ยวกับเจ้าพนักงานในประเทศไทย.....	40
2.3.5 กระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายอื่น.....	43
2.3.6 การฟ้องคดีโดยพนักงานอัยการกับการฟ้องคดีโดยผู้เสียหาย ในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157.....	55
3. เปรียบเทียบการฟ้องคดีอาญาของประเทศไทยและต่างประเทศ.....	65
3.1 การฟ้องคดีอาญาของประเทศไทย.....	65
3.1.1 ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญามาตรา 28.....	66
3.2 การฟ้องคดีอาญาตามกฎหมายของต่างประเทศ.....	69
3.2.1 การฟ้องคดีอาญาของประเทศฝรั่งเศส.....	69
3.2.2 การฟ้องคดีอาญาของประเทศเยอรมัน.....	70
3.2.3 การฟ้องคดีอาญาของประเทศญี่ปุ่น.....	72
4. วิเคราะห์การฟ้องคดีในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157.....	76
4.1 การฟ้องคดีในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 เพื่อเป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์.....	76
4.2 การฟ้องคดีในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 โดยขาดประสิทธิภาพในการรวบรวมพยานหลักฐาน.....	79
4.3 การให้ความคุ้มครองเจ้าพนักงานเมื่อถูกฟ้องในความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157.....	80
4.4 การตีความกฎหมายในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157.....	93
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	99
5.1 บทสรุป.....	99
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	102
บรรณานุกรม.....	104
ประวัติผู้เขียน.....	109